

Asia: VN/29418/2023

Hallituksen esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Ammattijärjestöä

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Kyllä

3. Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Ikärajan tulisi 23 ikävuoden sijaan olla nuorisolain (1285/2016) mukainen eli 29 vuotta. Nuorten mielenterveysongelmat eivät rajoitu alle 23-vuotiaisiin.]

4. Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

5. Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

6. Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

7. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuositukset

-

8. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuositukset

-

9. Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

-

10. Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Toimeenpanoon tulee suunnata valtakunnallisia resursseja koordinaatiota, arviointia ja seuranta varten. Tehy ry pitää tärkeänä, että laki on niin selkeä, että sen toimeenpano ja soveltaminen ei aiheuta tulkinnanvaraisia tilanteita ja että palveluja tarvitsevien lasten ja nuorten yhdenvertaisuus toteutuu aidosti koko maassa. Ohjauksen tulee varmistaa, että lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa palvelut tasalaatuisesti koko maassa niin että alueellisia eroja ei synny.

11. Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusääntelyyn?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset ehdotukset

Perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentäminen 3 kuukauteen vaikuttaa terapiatakuun alkuarviointiin pääsyyn, joka puolestaan viivästyttää terapiaan pääsyä ja pahentaa nuorten ongelmia.

12. Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

On erittäin kannatettavaa, että lasten ja nuorten terapiatakuu kirjataan myös sosiaalihuoltolakiin osana mielenterveystyöpalveluja.

Tehy kiinnittää erityistä huomiota henkilöstöön liittyviin kysymyksiin. Esityksen vaikutuksissa on huomioitu henkilöstön osaaminen, täydennyskoulutuksen tarve ja rekrytointivaikeudet. Kuten esityksessä todetaan edellyttää lainsäädännön toimeenpano sosiaali- että terveydenhuollon ammattihenkilöille osaamisen vahvistamista takuun piiriin kuuluvissa menetelmissä. Esityksen mukaan ovat keskeisimpiä ammattiryhmiä sairaan- ja terveydenhoitajat, sosionomit,

opiskeluhuollon kuraattorit ja sosiaalityöntekijät. Menetelmien käyttöönotolla voidaan esityksen mukaan vahvistaa työntekijöiden hyvinvointia ja työhön sitoutumista. Toisaalta menetelmien käyttöönotto voi aiheuttaa henkilöstölle myös kuormitusta. Vallitsevassa henkilöstöpulassa tulee huomioida henkilöstöön liittyvät kysymykset toimeenpanon suunnittelussa ja toteutuksessa. Huomioitavia seikkoja ovat, riittävä osaaminen ja täydennyskoulutus, sijaisjärjestelyt, työhyvinvointi sekä tehtävien vaikutus palkkaukseen.

Siitonen Eva
Tehy ry